

A tiszafüredi tiszti gyűlés és a tavaszi hadjárat előkészítése, 1849 márciusában

Múzeumpedagógiai sorozat 2013/1.

Dr. Vadász István, múzeumigazgató

Kiss Pál Múzeum, Tiszafüred

Tiszafüred, 2013. március 14-15.

1848/49 Tiszafüreden

1. A februári ellentámadás megghiúsulása - Kossuth első alkalommal Füreden:

Tartalékhadtest 1849. február végén (Répássy-hadtest, kb. 8.000 fő) – a sikertelen kápolnai csata idején, 1849. február 26-27.

= Kossuth az egri főhadiszállás felé igyekszik: támadást sürget, ellentéteket akar kezelni:

1849. február 26-án Füredre ér Kossuth, a Lipcsey-kúriában száll meg, Lipcsey Imre házánál

1848/49 Tiszafüreden

2. A tiszafüredi tiszti gyűlés (1849. március 3.), Kossuth újabb útja Füredre:

Az 1849. február 26-27-i kápolnai vereség és visszavonulás = Henryk Dembinsky altábornagy fővezéri alkalmatlansága.

- Mozgalom Klapka György ezredes hadtestében: csak akkor követik Dembinsky utasításait, ha azokat a többi tábornok ellenjegyzik.

General Dembinski.

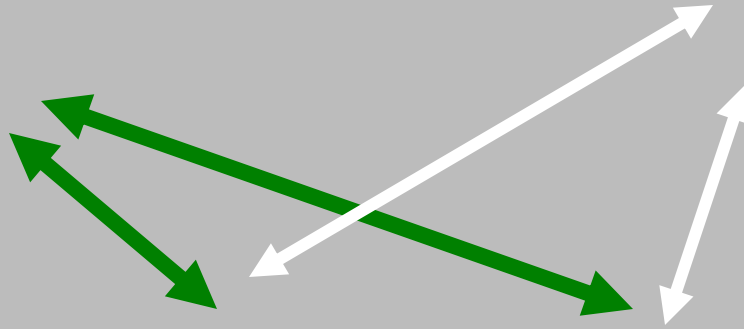
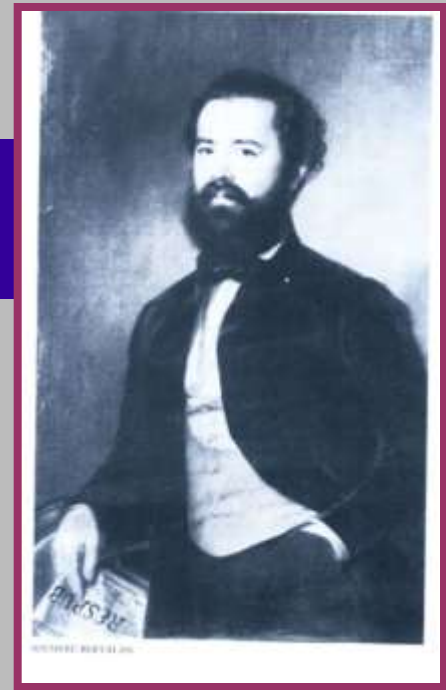
Chy. de. napoleon. Szécsényi.

HENRIK DEMBINSKI

GÖRGEY ARTUR

Tényleges konfliktusok

1848/49 Tiszafüreden

Március 3-án a tiszti gyűlés menete:

- Déli 12 órától (Józsa Gyuri kúriája mellett): Görgey indítványára meghívták Szemere Bertalan felső-magyarországi teljhatalmú országos biztost, az OHB tagját, s őt kérték fel **közvetítésre**.
- Délután 4 órától: Szemere a hadtestparancsnokok kíséretében felkereste Dembinskyt, s megpróbálta **haditanács tartására rávenni**.

1848/49 Tiszafüreden

Március 3-án a tiszti gyűlés menete:

- Délután 5-6 órakor: újabb tanácskozás – újabb küldöttség Dembinskyhez a haditervekért, illetve ezek megtagadásakor a leváltás közlésére
- **Dembinsky erre nem hajlandó** = Szemere letette őt a fővezérségről, s ideiglenesen Görgeyre bízta azt.
- Dembinsky „házi-őrízetbe vétele” a Bernáth-kúriában (este 8 óra után)

1848/49 Tiszafüreden

Előzetes gyűlés:

délelőtt 10 órától (Beniczky kormánybiztos szerint) tanácskozás

Fő tanácskozás:

12 órától Józsa Gyuri kúriájában (15 órától, 16 órától) Szemere is részt vett a tanácskozáson. Hadtest, hadosztályparancsnokok „s a legfőbb tisztek”

1848/49 Tiszafüreden

A romos „vörös kastély”, a helyszín

1848/49 Tiszafüreden

Répássy, majd Dembinsky főhadiszállása

Répássy tábornok

Városháza - ennek a helyén
volt a Bernáth-ház

AULICH LAJOS

DESSEFFY ARISZTID

Kossuth György

POELTENBERG ERNŐ

LÁZÁR VILMOS

BENICZKY LAJOS.

A tiszafüredi tiszti gyűlés

Kossuth március 4-én délután érkezett Füredre és Lipcsey Imre kúriájában szállt meg.

- Mészáros és Vetter a tiszteket fogadta,
- Kossuth Dembinskyvel és Görgeyvel tárgyalt,
- majd Kossuth, Mészáros, Vetter és a tábornokok haditanácsot tartottak.

1848/49 Tiszafüreden

Kossuth és szállásadója, Lipcsey Imre

Lipcsey Imre 1811 - 1882

1848/49 Tiszafüreden

Kossuth kísérői: a hadügyminiszter és helyettese

MIKSÁS LÁSZLÓ

KOSSUTH ALADÁR

1848/49 Tiszafüreden

A tiszti gyűlés kétféle megítélése:

- BORUS József, 1973.
„Itt került sor a Görgey Artúr hadtestparancsnok vezette *lázadásra* Dembinsky ellen, a szabadságharc történetének egyik *legszégyenteljesebb jelenetére*. Ennek során a kormány által kinevezett főparancsnokot nemcsak megfosztották hatalmától, de még őrizet alá is helyezték.”

1848/49 Tiszafüreden

- HERMANN Róbert, 2000.
„A magyar szabadságharc történetében 1849. március 3-án Tiszafüreden lezajlott eseménysort a magyar történeti szakirodalom tiszafüredi lázadásnak vagy zendülésnek nevezte. E „zendülés” után a végrehajtó hatalom képviselői azonban nem a tisztikar által leváltott fővezér helyzetét szilárdították meg, hanem a *legfőbb bűnösek tartott tábornokot bízták meg a hadsereg fővezérségével, a tisztikar döntését pedig jóváhagyták.*”

60er Kovács Pál

69.89.1
 = Székely

Nyugta

59/6. L ar ar ötven kilente f is hat aral.
 Mellyek a Tisza füredi Elöljáróság
 a fentirte Székely nevével mint által
 a pénz kifizetésére bizonyságot.
 Kelt Tisza füreden 16. Febr. 1849.
 ar ar 59/6. L ar ar ar ar

[Signature]
[Signature]

Nyugta
 szálláspénz
 kifizetéséről,
 1849. február

1849. márciusa
 és májusa
 között több mint
 50 sebesült
 katona hunyt el
 Füreden a
 „kórházakban”

1848/49 Tiszafüreden

4. Kossuth a fősereget követve újra Füreden

- Március 23-26. között újra Füredre érkezett a 3 hadtest (közben Görgey Miskolc-Mezőkövesd között járt). Újabb vizály tört ki, immár Vetter és Damjanich között
- A Füredre vonuló sereghez **Kossuth március 25-én kelt útra Debrecenből.**

1848/49 Tiszafüreden

1849. március 26. és március 30. között folyamatosan itt tartózkodott Kossuth

- Találkozott Görgeyvel (március 26-ra virradóra jött ide Görgey – „Kossuth kutyája” legenda)
- Részt vett a feszültségek megoldásában – Görgey újra fővezér lesz
- 38 füredi keltezésű, országos ügyekben intézkedő levele ismert

1848/49 Tiszafüreden

**Március 30-án Egerbe megy Kossuth,
közben a főserég előretör és megkezdődik a
dicsőséges tavaszi hadjárat**

**Ennek nyomában halad Kossuth: Egerből
eljut Jászberényig, Gödöllőig április elején**

5. A tavaszi hadjárat kibontakozása, 1849.

április 1-26. Hatvan, Tápióbicske, Vác,

Isaszeg, Nagysalló, Komárom

1848/49 Tiszafüreden

V. 1848/49 egyik emléke:

Kossuth születésének 100. évfordulóján emléktábla került a kúria falára:

„E házban lakott Kossuth Lajos 1849. márczius 4-én és 5-én. Itt tanácskozott hadseregünk főtiszteivel szabadságharcunk hadi tervéről. E napokat követték honvédseregünk fényes győzelmei és az ellenség hadseregének hazánkból kiűzetése”.

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**